

אשרי האיש

החסידות בדרך רבוה"ק זיע"א

בעזרת ה' נעשה ונצליח

יום ו' ערש"ק כ"ג שבט תשפ"ד

פרשת יתרו

שבת קבלת התורה

גליון תרכ"ח

שנה י"ג

מפי ספרים וסופרים

למה ביקשו המלאכים להשאיר את התורה בשמים

אותם אליו ויאמר להם, מה לכם להתקוטט עם בעלי העגלה חינם, הלא הם בתום לבבם ובניקיון כפיהם באו הנה, אחר כי הסכמתם על דבר זה. ויאמרו אליו, רבנו, הנה בכוונה עשינו דבר זה לטובתך, כי הנה פה עיר גדולה של חכמים וסופרים, רבים הם המבינים חכמתך וגדולתך, וידעו להיזהר בכבודך, אבל בעיר הקטנה אשר אנשים בה מעט לא ידעו ולא יבינו גדולתך. כי מעלת כבודו כתב אליהם שיקבלוהו לרב, ומי יודע אולי יחשבו, כי בני עירנו מאסו בך וגירשו אתך מחמת איזו סיבה, ולא יזהרו בכבודך כראוי, על כן יעצנו לעשות כן לעיני בעלי העגלה, למען יראו כמה יקרת הרב בעינינו, עד שאין אנו מניחים אותך לנסוע מאיתנו, וידעו מעתה להיזהר בכבודך כראוי.

והנמשל: כי התורה הקדושה, עת עלה ברצונו יתברך ליתנה למטה בארץ ליכות את בני האדם מורכבי החומר והצורה, הנה המלאכים גם כי ידעו כי התורה היא בעבור ישראל, עם כל זה התאמצו לחמוד יופייה בליבם, ואמרו "תנה הודך על השמים", ובכוונה תחילה עשו כן, כי חשו המלאכים פן אחרי שיקבלוהו בני האדם, לא יעריכוהו כערכה, כי יאמרו, אם הייתה חשובה מדוע הסכימו המלאכים שתרד למטה. מה גם שכל הניסים שעשה ה' יתברך עמם במצרים ועל הים, היו כולם על תנאי שיעבדו את האלוקים על ההר הזה ויקבלו תורתו. ואם התורה טובה ויקרה כל כך, לא היה צורך להלהיב אותם בניסים ונפלאות שיקבלוהו, כי מי פתי שלא יאבה בה. על כן, בכוונה תחילה בעלות משה למרום לקבל התורה, בקשו המלאכים לפגוע בו, ובקשו מהקב"ה שישאיר אצלם, למען ידעו ישראל כמה היא חמודה בעליונים, ורק למען זכות אותם ניתנה להם, וכך יזהרו בכבודה והדרה. (המגיד מדובנא זיע"א)

יש להבין, וכי מה ראו המלאכים לעכב את התורה שתישאיר אצלם בשמים בעולמות העליונים, הלא ידעו כי התורה היא בעבור ישראל שיקיימוה, והם אינם שייכים בכל זה?

והעניין יובן על דרך משל: לרב גדול שהיה מורה הוראה בעיר גדולה כמה שנים. יהיה לעת זקנותו בראותו כי כבודו עליו הטרדות בענייני העיר ובמשפטיהם הרבים, עלה בדעתו לכתוב לאנשי העיר הקטנה הסמוכה לקבלו עליהם לרב, כי שם יוכל לשבת בנחת ובשלווה בהיות אנשים בה מעט. לכן תחילה הודיע בקהל עדתו, שאינו רוצה עוד להיות רב אצלם, והם ביקשו ממנו לבל יעשה דבר זה, כי איפה ימצאו רב גדול כמוהו, רק לאחר שראו כי לא יועילו בדבריהם, אז אמרו לו: רבנו, כטוב בעיניך עשה. ויכתוב הרב אל ראשי העיר הקטנה, אם תאבו, קבלוני נא אצלכם למורה, ויאספו יחד ויסכימו כולם ויאמרו טוב הדבר. וישכרו מהם אנשים וייקחו עגלות וישלחו להביא את הרב ואת ביתו. ויהי כאשר באו העגלות, מיד נקבצו כל גדולי העיר הגדולה, ולא הניחו אותו לנסוע מאצלם. אמר להם הרב: הלא שאלתי אתכם תחילה והסכמתם לדברי, ועתה מה לכם להתנגד? ויאמרו לו, רבנו, חלילה לנו מעשות כדבר הזה, הנה העגלות לפניך, קומו וסעו לכם כרצונכם. ויבואו שוב בעלי העגלה ויאסרו את המרכבה, והנה שוב התאספו אנשי העיר, וינתקו את הקשרים, ויתקוטטו עימם לאמור: אין אנו מניחים אתכם לקחת את רבנו מעירנו! וילכו בעלי העגלה לרב ויספרו לו את אשר אנשי העיר עושים להם, ולא האמין להם, כי היה הדבר לפלא בעיניו, איך חזרו והתעוררו שוב שנית ושלישית הלא כבר הפצירו בו מאז שישאר רבם ולא הועיל להם, ומה גם עתה שהוא עומד מוכן ומזומן לנסוע. ויקרא הרב

אמרות טהורות

אמרות קודש מרבנותינו הק' מאלכסנדר

לאו אני מחזיר אתכם לתוהו ובוהו, שכן משמע שאפילו אם לא יקבלו ישראל את התורה העולם יתקיים, ורק ישראל יקברו ח"ו תחת ההר. ונ"ל ע"פ המדרש תנחומא (ג"ח) שכפיית ההר היה רק על תורה שבע"פ, וא"כ אפשר לומר שלהמשך קיום העולם היה די בקבלת תורה שבכתב, והקב"ה כפה עליהם את ההר כדי שאם יסתפקו בזה ולא יקבלו ג"כ את התורה שבע"פ יקברם תחת ההר. (פרדס יהודה)

עיקר התורה זה 'זאהבת לרעך כמוך'

וכל אשר לרעך (ב' י"ד).

כ"ק אאמו"ר זצלה"ה זי"ע דיבר בקדשו פי' המקרא קודש ע"ד מאחז"ל (שבת ל"א). שאמר הלל להגר מה דעלך שני לחברך לא תעביד, זאהבת לרעך כמוך (ויקרא י"ט, י"ח) הוא כלל גדול בתורה, שזה הוא עיקר התורה, וזה הוא פי' הפסוק כאן שכל עשרת הדברות תלוים העיקר שיהי' בך אהבה לכל ישראל וכ"א יהי' רעך וחברך היינו שע"י הכנעה וביטול זוכים להכתיר להקב"ה במדת כתר, והתיבות האלו הם משלימים לתר"ך עמודי אור המזוכרים בסה"ק. (ישמח ישראל)

השי"ת מקבל תפילת כל פה עמו ישראל ברחמים

אלה הדברים אשר תדבר אל בני" (י"ט, ו) ופירש"י לא פחות ולא יותר. כ"ק אחי אדמו"ר הק' פירש בקדשו שככה יאמר להם לישראל כי לפני השי"ת אין בחי' פחות ובחי' יותר - בחי' קטן ובחי' גדול - כי השי"ת מקבל תפילת כל פה עמו ישראל ברחמים. וכן הוא דרך עבודת ד' שילך האדם בקו הממוצע, לא למעלה ולא למטה, שלא יהיה בעיניו כאין וכאפס וגם לא למעלה. (תפארת שמואל)

כל ההתחלות קשות וסופן קלות

ועתה אם שמוע תשמע בקולי. פרש"י ז"ל: ועתה, אם תקבלו עליהם יערב לכם מכאן ואילך שכל ההתחלות קשות.

הנה אומרת התורה במ"ת כלל, שעיקר הקשיים הם בהתחלה שאין האדם עומד בהתחלה בנסיון ואינו משגיח על הקשיים והעייפות שבתחילה והולך ללמוד ד"ת בהתלהבות ובחשקה גדולה אזי מבטיח הכתוב שע"י הזכות שעמד בנסיון הקב"ה יערב לכם את דברי התורה ותצליחו ותרגישו במתיקות התורה מכאן ואילך, ולא יהיה לכם שום קשיים ודברי התורה ימשכו אתכם ותרוצו בחשקה גדולה ללמדם.

וזה מה שא"א בברכת התורה אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו בלשון עבר ואח"כ אנחנו מסיימים בלשון הוה ברוך אתה ה' נתת התורה, דהיינו שנתנת הקב"ה היא נתינה תמידית שע"י שנתן לנו את התורה נמשכת הנתינה לעולם ועד, שאם איש ישראל מקבל ע"ע עול תורה ע"י משפיע הקב"ה נתינת התורה וזוכה להבנת התורה ולשכל התורה, וע"י יערב לו מכאן ואילך שכל ההתחלות קשות וסופן קלות. (אמנות משה)

לא מספיק בקבלת התורה שבכתב אלא גם בע"פ

ויתיצבו בתחתית ההר (י"ט, ז)

אמרו ז"ל (שבת פח). מלמד שכפה הקב"ה עליהם את ההר כנגיית וא"ל אם אתם מקבלים את התורה מוטב ואם לאו שם תהא קבורתכם. הקשה המורש"א דזה סותר להא דאמרו בהמשך הגמ' שם שהתנה הקב"ה עם מעשה בראשית ואומר להם אם ישראל מקבלים התורה אתם מתקיימים ואם

ווארט

דברי אלוקים חיים

ובזה פירשנו בפרשת חיי שרה אצל אליעזר שאמר לא אוכל עד אשר עם דברתי דברי ויאמר עבד אברהם אנכי, ודרשו רז"ל שהיו נותנים סם המות במאכלו ועל ידי דברי תורה שאמר היה ניצול מהם, איננו כפשוטו שהיו נותנים בו סם המות במאכלו, רק מאכלם היה אצלו בחי' סם המות, כי הוא היה רגיל לאכול משולחניו של אברהם אבינו ושרה אמנו היא היתה המבשלת ומכנת, ואברהם היה מביאו על השולחן בקדושה, לכן מאכלם היה אצלו בחי' סם המות, וכאשר אמר דברי תורה מקודם "עבד אברהם אנכי" היה מעורר בחי' צדיקו של עולם וכל הדבוק לטהור טהור.

וכן גם עתה בדור הזה בגלות המר בתכלית השפלות בבחינת עמידה כמ"ש העומדים בבית ה' בלילות בחי' עמידה בזמן הגלות הדומה ללילה כי בזמן הגאולה היינו בבחינת הולך ממדריגה למדריגה כמ"ש וד' הולך לפניו יומם, אך עכ"ז אנו יכולים לעורר חסדי אבות ממדריגת הצדיקים אשר לפנינו זי"ע ממה שאנו מזכירים אותם לדבר מהם מגודל קדושתם ומעלתם, הרי ה' עמנו כאשר היה עם אבותינו, אמן.

(תפארת שלמה)

לע"נ הרה"ח ר' יצחק
בן הרה"ח ר' משה אריה זצ"ל
נלב"ע ו' סיון תשע"ד

מרגניתא דיצחק

פנינים בסדר פסוקי פרשת השבוע

תשמעו בקולי ושמרתם את בריתי והייתם לי סגולה בלא תנאי כפול, ומשה רצה שישמעו בקול ה' ולכן יכול להיות שיפחות ולא יאמר להם דבר המתנה שיהיו סגולה, או שיוסיף תנאי כפול שאם לא ישמעו לא יהיו סגולה, ע"כ אמר לו ה' לא תפחות ולא תוסיף דרוצן ה' הוא שאפילו חלילה לא יקיימו, תהיה ג"כ המתנה קיימת.

(מהרה"ק מקאצק זי"ע)

ששת ימים תעבודו ועשית כל מלאכתך. מפרש"י ז"ל: שיהיה כאילו כל מלאכתך עשויה. פי' שעיי"ז נעשה ונגמר באמת כל מלאכתך, עיי"ז שמניח הפציו בעבור שביתת השבת. ופשט הפסוק הוא, כי השי"ת נתן את יום השבת למנוחה, שכל העבודות המוטלין על האדם יעשה רק בימי המעשה, ובשב"ק אין צריך עבודה בשום דבר אף במלחמת היצה"ר דכתיב ששת ימים תעבוד. ואם היינו מקיימין העבודה כראוי, אז ויום השביעי בו' לה', ומה שאין המרגישין המנוחה כראוי בשבת, הוא עיי"ז חסרון עבודה בחול, וכמו שאמר (ע"ז ג.) מי שטרח בערב שבת בו', אעפ"כ כשבא שבת ורואין עצמם מרוחקין מקדושת השבת, ועיי"ז שבין בתשובה מאהבה לבוא לקבל הארת השבת, ועיי"ז איתא (זוהר ח"א, קב"ט ע"א) בעלי תשובה בשעתא חדא וברעיא חדא, מתקנין הכל. ועיי"ז אותו התשווקה לשבת נגמרין כל המעשים. ולכן נאמר ועשית כל מלאכתך, שיש בכח התדבקות אל השבת להשלים כל חסרון עבודה בחול כנ"ל.

(שפת אמת)

וירא העם וינעו ויעמדו מרחוק וגו'. כי ראה רומז למדריגה גבוהה, והאות שראשי ישראל נקראים עיני העדה (עיני ב"ב ד.) וזהו וירא העם, פי' בהסתכלותם והביא איך שהמצות הם גדולים וחזקים ומי יוכל לעמוד בהם וינעו לבדם ויעמדו מרחוק, פי' נתנו עצה ותחבולה להעמיד הדברי תורה והמצות עיי"ז סייגים והרחקות שעשו רז"ל כגון שניות לעריות. וזהו ויעמדו, שעשו העמדה למצות. עיי"ז מרחוק, פי' עיי"ז הרחקות והסייגים שגדרו רז"ל.

(אורח ישראל)

וידבר אלוקים את כל הדברים האלה לאמר. דהנה עיי"ז התורה אדם בא לידי דביקות, וזהו 'את כל הדברים לאמר אנכי ה' הוא הדבקות ואמונה.

(נועם אלימלך)

וישמע יתרו וגו' את כל אשר עשה אלוקים למשה ולישראל עמו כי הוציא ה' את ישראל ממצרים, יש לומר שמונה ב' מעלות שהקב"ה נתן למשה רבינו עיי"ה, אחד הוא 'אשר עשה אלוקים למשה', היינו שעשה השי"ת למשה בחי' 'אלוקים', כמו שכתוב (שם ז', א') ראה נתתיך אלוקים, והב' שעשה 'לישראל', שיהיו 'עמו' של משה, וכולם ניצוציו וחלקיו של משה והוא הכולל כולם וראש ומנהיג שלהם, וזהו 'וישמע יתרו', והבן. (דגל מחנה אפרים)

(דברי ישראל)

אופני התפילה על כבוד ה' ית'

וישמע יתרו, מפרש"י ז"ל מה שמועה שמעו ובה קריעת ים סוף ומלחמת עמלק, וילקוט איתא גם מתן תורה. והמפרשים דקדקו מאי שפירש רש"י ז"ל מה שמועה שמעו ובה הלא מבואר בהכתוב כל מה ששמע, את כל עשה אלוקים למשה ולישראל עמו.

מבואר בספה"ק "תפארת שמואל" (פרשתן אות א) עה"פ הכתוב ויצעקו בני ישראל אל ה', [וכמו שכבר ביארו בספה"ק (ישמח ישראל, תפארת שמואל) שכל הצעקות והבכיות שהיה בעת יציאת מצרים ובכל מהלך הדרך היה על כבוד ה' שיתחלל בעולם, ולמען זה ביקשו.]. והוי ידוע מאמר חז"ל (יבמות ק"ה) המתפלל צריך שיתן עיניו למטה ולכו למעלה, דהיינו שיתן אל ליבו צער השכינה שכינתא בגלותא, וכמאמר ז"ל (סנהדרין מ"ד) בזמן שאדם מישראל מצטער שכינה מה אומרת קלני מראשי קלני מזרועי, ועל זה צריך

זהו פירוש מאמר חז"ל (ר"ה כ"ט) והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל, וכי ידיו של משה עושות מלחמה או שוברות מלחמה, אלא לומר לך כל זמן שמסתכלין כלפי מעלה הם מתגברין, היינו כל זמן שמסתכל בעין פקידה בעין השכל כלפי מעלה שבכל צרתם לו צר, וצערנו נוגע לכביכול, ומבקשים על כבוד ה' הם מתגברין, ותפילה זו עולה למעלה ראש ומנצח הכל. המורם מדבריו הקדושים והנפלאים, שמורים לנו את הדרך הנכונה והאמיתית בתפילה, שכל אדם צריך איזו ישועה בפרטית, בכל ענין שהוא הן ברוחניות והן בגשמיות, והעצה לקבלת התפילות, מבואר ע"י דברי רבינו ז"ע, הוא שיתפלל ויבקש על כבוד שמים, ולכל לחשוב על עצמותו כלל. ודהיינו, על בנים ובני בנים, שימשכו את הדורות הלאה, על פרנסה - שאם אין קמח אין תורה, ועל זיווג - שהרי ציוה ה' שאדם יקיים מצות פריה ורבייה, ולא טוב האדם להיות לבדו. וכן על זה הדרך. והעיקר הוא שיבקש, וכמו שאמרנו לעיל וכן בהמשך המאמר, שיבקש למען יתגדל ויתקדש שם שמים בעולם. ואזי יתקבלו תפילותיו, ויעלו לרחמים ולרצון לפני אדון כל. ולהוסיף נוסף על דברינו, הר"ק רבי משה'לה מקוניץ ז"ע בספרו "יוחל משה" כתב על מאמר דוד המלך ע"ה (תהילים קי"ח, ה') מן המצר קראתי ק'ה ענני במרחב ק'ה. הנה בכל צרתם לו צר כביכול והשכינה עמנו בגלות, ועיקר תפילתנו צריכה להיות עבור השכינה לאוקמה יתה. וזהו מן המצר - כשהייתי בצרה, אזי הייתי מתאונן וצועק על גלות השכינה ולא לטובת עצמי. ועיקר צעקתי על שהשכינה סובלת עמי בגלות. וזהו 'קראתי ק'ה'. אזי נכון לבי בטוח בה' ש'ענני במרחב'. וכן בספר "עוללות אפרים" (מאמר

שי"ט) פירש את הכתוב "על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצוא" דהיינו שהתפילה צריכה להיות 'אליך' על כבוד ה'. כן בליקוטי אמרים מובא בשם הר"ק ממעזריטש ז"ע פירוש על דברי המשנה (אבות פ"ה מ"ג) על תעש תפילתך קבע, ר"ל אל יתפלל אדם על עסקי צרכיו, רק יתפלל תמיד בשביל השכינה שתגאל מגלות. וז"ש אלא רחמים ותחנונים ר"ל יתפלל תמיד לפני המקום, כלומר עבור השכינה הנקרא מקום כידוע.

וכתב בספר "שפת אמת" (ליקוטים פר' ואתחנן) עה"כ (דברים ד', ז') כה' אלוקינו בכל קוראינו אליו, פי' בכל קוראינו אליו, היא קריאה לה' ממש להתדבק בו ית', ולא לבקשת צרכיו, כי לא נאמר אשר לו אלוקים עושים רצונו רק קרובים אליו כה' אלוקינו בכל קוראינו אליו, הוא קרוב לנו, ותפילה זו לעולם מתקבלת.

"הקריאה בתורה מעוררת הזמן שיתעורר נפש הישראלי ויתלהב לעבודת ה', ולהשליך מעליו בטרם כל מחשבות ההבלים והשטותים, ולידע ידיעה האמיתית שהוא יחיד ומיוחד וממציא כל הנמצאים ומסבב כל הסיבות" (ישמח ישראל בפרשתן סוף אות א'). וכן יעזרני ה' להתפלל לבקש ולהתחנן רק בשביל כבוד שמים, למען יתגדל ויתקדש שמו בכל העלומות בעליונים ובתחתונים, ויעלו לרחמים ולרצון לפני אדון כל, ולהיוושע כל אחד בישועה הפרטית שלו הוא מצפה ומחכה, ולישועה הכללית לביאת גואל משיח צידקנו שיבאו ויגאלנו במהרה ובימינו אמן וכן יהי רצון.

(מאמר זה נכתב ברב רובו בקצת בשינוי לשון כמוצא באריכות בספה"ק, ועיי"ש בהרחבה. והמשכיל ירחיב עוד. ואפשר להרחיב עוד הרבה, ועוד הדי נטויה)

מעשי צדיקים

אני מוחל לו במחילה גמורה ואין בלבי עליו שום טינא

בידי לעזור לך להשיגה, חתני הרי הוא מראשי הרבנים בעיר, ואני כבר אדאג שהוא יתן לך מה שאתה צריך, הדלתות נפתחות לפניו, רבי אליהו אליעזר מיד מקבלו לחדר והחל לגלגל עמו שיחה בהלכות, הוא תהה על קנקנו ומצאו ריק, אין הלה מוצא ידיו ורגליו בהלכות שחיטה בדיקה וטרפות. ניהמו רבי ישראל, חזקה שאתה יגע עדיין מן הדרך, תנוח טוב ותבוא שנית בעוד ימים מועטים, בקושי מצא האברך את הדלת והסתלק.

עברו ימים אחדים והאברך לא חזר, רבי ישראל שהצטייד מראש בכתובתו הלך בכבודו ובעצמו והמציא את עצמו אליו, נכנס לפונדקו ושאלו על מה שאינו שב? השיב הלה, מחזיק אני טובה לרבינו, הוא פקח את עיני, אני מכיר כבר את מקומי ואחזור מיד לביתי. לא הרפה ממנו רבי ישראל ועודדו והמריצו לחזור וללמוד היטב הלכות שחיטה, הלך ומצא לו שוחט מובהק שילמדנו את הדינים, וסיפק לו למשך כל אותו זמן את כל צרכיו. לא עברו ימים מרובים ועמלו של רבי ישראל נשא פרי, האברך למד במרץ ובשקידה את ההלכות, השתלם לשוחט מומחה והוסמך על ידי כמה רבנים גדולים, ועדיין לא נתקררה דעתו של רבי ישראל, עד שמצא עברו קהילה הגונה שהושיבוהו בכבוד בתוכה. כששאלו את רבי ישראל וכל כך למה מה חרד רבינו כל כך להטיב במיוחד עם אותו אברך? השיב כשהלה בא אלי וביקש את סליחתי, אמרתי לו כי אני מוחל לו במחילה גמורה ואין בלבי עליו שום טינא, ובאמת אמרתי הדברים בלב שלם, אך היות ואני רק בשר ודם וחוששני שהתגנב בלבי איזו קפיידא ושנאה עליו, לכן השתדלתי לחפש כל מיני הטבות לגמול לו ולהוציא מלבי כל חשש טינא.

מסופר על הגה"ק רבי ישראל מסלנט זיע"א (יומא דהילולא כ"ה שבט), שנסע פעם ברכבת מעיר קובנא לווילנא, וכדרכו נסע יחידי בלי מלווים והיה לבוש כאחד הבעלי בתים, על ידו ישב אברך צעיר, ישב רבי ישראל ועישן סיגריה. האברך פנה בגסות לרבי ישראל ואמר שאיננו סובל את ריח העישון, לא ביקש רבי ישראל להצטדק שהקרון מיועד למעשנים, אלא ביקש סליחתו וכיבה את הסיגריה. לא עברו רגעים מועטים ושוב נשמע קולו הנרגז של האברך, אי אפשר לשבת בד' אמותיו של הזקן הזה, הוא פותח את החלון ומכניס קור בעצמותינו, רבי ישראל המשיך בנחת להצטדק, תסלח לי לא אני פתחתי את החלון, ואם הדבר מפריע לך אסגנו, קם וסגר. כשהגיעה הרכבת לווילנא, המתין קהל רב אשר ביקש להקביל את פני גאון ישראל וקודשו, ראה האברך ותמה מהי התקלות זו? ניגש ושאל לאחד מהקהל, תמהו עליו, האינך יודע כי רבינו ישראל סלנטר בא עתה? הוא זיהה את האיש וחשבו עיניו. כל הליכה נדדה שינה מעיניו וכליותיו יסרוהו, במי הוא התגרה ואת מי הוא השפיל.

למחרת בבוקר הלך לאכסנייתו של רבי ישראל, טרם הספיק לפצות פיו, הקדימו רבי ישראל בסבר פנים יפות, תשב בבקשה מה שלומך, הכבר נחת מן הדרך? האברך נדהם מקבלת פנים לבבית זו, ופרץ בבכיה ושטח סליחה ומחילה, רבי ישראל עודדו שלא יצטער וגילה לו שאין בלבו שום טינא עליו, חלילה אין אדם עומד על דבר אלא אם כן נכשל בו, נכנס עמו בשיחה בתורת המידות והמוסר שעה ארוכה, כשקם ללכת שאלו רבי ישראל, שמא תאמר לי לשם מה באת לווילנא? האברך גילה לו כי בא כאן להשיג סמיכה לקבלת היתר שחיטה, אם כן, צהל רבי ישראל כמוצא שלל רב, מצא מה שחיפש,

בפי ישרים

ללכת בדרכי ישרים לפניך

להתחזק מפגעי הזמן

הוא רוצה לשתות? ג. היכן הוא רוצה להיקבר? על השאלה הראשונה ענה השודד, שרוצה לאכול אבטיח, ואותם ימים היו ימי החורף הקרים, ומחייבן ימצאו לנכון להביא לו את מבוקשתו! בהתייעצות עם מושל העיר, אמר שעליהם לכבד את החוק, וע"כ יצטרכו לחכות עד ימות הקיץ. לאחר שהביאו לו לאכול אבטיח בעונתו, שאלו אותו מה הוא רוצה לשתות? ענה, שרוצה לשתות מי קרח. וגם כאן לא הבינו מהיכן יביאו לו מי קרח בימות הקיץ הלוהטים, ובהתייעצות עם המושל הוחלט שיש לחכות. אחרי שגם השתייה הובאה לפניו, ושתה לרוייה. שאלו אותו

מספרים מעשה על שודד חכם וזריז, שהיה מטיל אימה ופחד על כל בני העיריה הגדולה. דרכו היה, שהיה מבצע את זממו, ובורח מיד, בלי להשאיר סימנים ועקבות, שיוכלו להעלות עליו. השמועה על אותו שודד אכזרי, הגיע עד למושל העיר, שהבטיח לתפוס את השודד בהקדם האפשרי והמהיר. ואכן תוך כמה ימים, תפסו אותו, והעמידו אותו לדין על מעשיו, וגזרו עליו דין מות בתליה.

באותה מדינה היתה חוק שכל שנגזר דינו למיתה, יש לשאול אותו שלושה שאלות קודם ביצוע גזר הדין: א. מה הוא רוצה לאכול? ב. מה

ועל כן במשל הנ"ל שהבאנו בתחילת דברינו, המצרים שמנסים להטיל אימה ופחד על היהודים, גם בארץ 'לא להם' בארץ מצרים, וגם ביציאתם ממצרים מנסים להטיל אימה ופחד, אבל הם אומרים "פן ירבה" ואנו אומרים "כן ירבה", והקב"ה אומר למשה רבינו לומר לבני ישראל (שמות י"ד, י"ג - י"ד) "אל תיראו, התיצבו וראו את ישועת ה', כי אשר ראיתם את מצרים היום לא תוסיפו לראותם עד עולם. ה' ילחם לכם ואתם תחרישון" אין ניצב אלא לשון תפילה, עליכם להתפלל לצפות ולקוות את ישועת ה' במהרה. כל המצרים האלו שהצירו לכם בכל הדרכים עד היום הזה, 'לא תוסיפו לראותם עד עולם', הם כבר לא יצירו לכם בדרכים.

בפרשת השבוע (שמות י"ח, ט) "ויחד יתרו על הטובה אשר עשה ה' לישראל" א' פירש שלשון 'יחד' הוא 'זישמח'. ועוד פירוש שנעשו בשרו חדודין, והפירוש השלישי ש'יחד' מלשון 'זיהד' שהחיות מתחלף בה"א. מפרש רבינו בעל ה"ישמח ישראל" ז"ע (אות א' בפרשתן) שכל הפירושים מתחברים יחד בחדא מחתא. יתרו רצה לחזור בתשובה על כל

הימים שעברו עליו בחושך, וכל רצונו אחת היה, להתקרב ולדבוק בה'. וע"כ 'נעשו בשרו חדודין חדודין' על כל השנים שעברו עליו, שלא עשה כרצונו ה', אבל מאידך שמח 'זישמח' שזכה להיות מעם הנבחר, ולהיות דבוק בה', והיה ל'זיהד' ליהודי העושה רצונו של הקב"ה (תן לחכם ויחכם עוד, רבינו ז"ע מדבר באריכות בענינים אלו, והביאנו את תמצית דבריו בלבד).

זכינו ושבתי זו של קבלת התורה נקבע ל"שבת טהרינו" להינצל מפגעי הזמן. כלי הטכנולוגיה שמנסים להצר לנו בדרכים, ולהטיל אימה ופחד על כל מי שלא יהיה חבר בה. אבל בדור שלפני קבלת התורה בני"י עברו את כל הקשיים ולא ראו את האור שבקצה המנהרה, אבל בסופו של דבר שמחו על כל הצרות והקשיים, שהיו כחטיבה אחת להביא אותם לקבל את התורה, מה שלא זכו שאר האומות.

חזק חזק ונתחזק, שנזכה לעמוד מול פיתוי היצר הרע המנסה להצר ולהטיל אימה ופחד, ותמיד לדעת יהודי אני, ורוצה לעבוד את ה' בקדושה ובטהרה, ולהיות דבוק בה'. ומי שדבוק בה' לא יאונה לו כל רע. ושנזכה כבר ל"ובא לציון גואל" בגאולה השלימה בקרוב ובימינו.

שאלה האחרונה, היכן רוצה להיקבר?, ענה, שברצונו להיקבר, היכן שמושל העיר יקבר!!!
מכאן הם הבינו שמדובר כאן בשודד שמצליח להתל בכל פעם מחדש, הן שהוא בחוץ, שמטיל אימה ופחד על תושבי העיר, וכ"ש שגם שמבפנים, שיש לו את כל הזמן והסבלנות לחכות...
~~~

הקב"ה מבטיח לאברהם אע"ה בברית בין הבתרים (בראשית ט"ו, ט"ז - י"ז) "ויאמר לאברהם ידוע תדע כי גר יהיה זרעך, בארץ לא להם, ועבדום, וענו אותם ארבע מאות שנה... ואחרי כן יצאו ברכוש גדול" בכדי לזכות להיות מעם הנבחר שזוכים לקבל את התורה"ק שמפז ומפנינים יקרה, צריכים מקודם לבוא לתיקון השלם, ובשביל זה בני ישראל ירדו לארץ 'לא להם' לארץ מצרים, לקבל את היסורים מידי המצרים, ואז זכו לקבל את התורה"ק. שבתוך כל זה הם "יצאו ברכוש גדול" בכסף וזהב לרוב כשכר על כל העבודה והסבל הרב שעברו בעודם בארץ מצרים.

ברבות הזמן יושב פרעה מלך מצרים עם כל היועצים, וביניהם יושב גם בלעם הרשע שאומר לפרעה כדברים האלה (שמות א', י) "הבה נתחכמה לו פן ירבה", אמר בלעם הרשע לפרעה הרשע, דע לך שבני ישראל נגזר עליהם להיות ארבע מאות שנה בארץ מצרים, אתה יכול להעביד אותם בעבודות פרך, ולענות אותם, העבודות של האנשים לנשים וההיפך, השלכת הבנים הזכרים ליאור, ועוד ועוד דברים קשים ומרים.

אבל יד ה' היתה בדבר, כח התפילה שבני"י זעקו והתפללו לה' מלבבם הנשבר והנדכה, עמד להם לקיצור השנים בארץ מצרים, וזוכים לראות את המכות שהמצרים עוברים, מידה כנגד מידה, על כל מה שעשו ליהודים במשך השנים. ועל שזכו כבר לצאת מארץ מצרים, הים לפניהם והמצרים מאחוריהם, וגם כאן הם רואים ישועת ה', "התיצבו וראו את ישועת ה'". וגם לאחמ"כ כשהיו במדבר, יורד להם מן מן השמים. ואז שהם כבר זוכים לעמוד למרגלות הר סיני, ולזכות לדבר פנים בפנים עם הקב"ה, ולקבל את התורה"ק, הם הביטו לאחור והודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו, על כל הקשיים שעברו עד לרגעים הגדולים הללו, שהכל היה בשביל לזכות לקבל את התורה"ק. ברוך אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו. והבדילנו מן התועים ונתן לנו תורת אמת וחי עולם נטע בתוכינו.

• תרומם •

הדרך האמת בעבודת השי"ת
זה לידע והאמין בהשי"ת

ויחד יתרו על הטובה אשר עשה ה'.

וזה"פ 'יחד יתרו' **שעיקר שמחת וחדות יתרו היה במה שזכה לידעת ולאמנת אחדות ה' שבא לתכלית הידיעה כי הוא יחיד ומיוחד בכל העולם בורא כל עלמין ומסבב כל עלמין ומהוה כל הוויות, וזה היה לו יותר מעל כל הטובה אשר עשה ה' לישראל, וכל העולם ראו ושמעו גדלות ורוממות ה' שנתפרסם בעולם כבוד ה', כי מבלעדי עזרתו אין עזרה וישועה, וזה היה לו יותר שבחה והטבה מעל כל הטובה, כי זהו דרך אמת בעבודת ה', וכן נזכה גם אנחנו להתחזק ולהאמין בתקות צור ישועתנו כי הוא יושיענו ויתגדל ויתקדש כבוד ש"ש בעולם ע"י מעשינו הטובים.**

(תפארת שמואל)

שבת מברכים חודש אדר א'. המולד: ליל שב"ק, שעה 9:29, 5 חלקים. ר"ח ביום השישי ולמחרתו ביום השב"ק. הבא עלינו ועל ישראל לטובה. משנכנס אדר מרבין בשמחה.

עלוך זה נתרם

כתובת מייל של מערכת הגליון
a13215113@gmail.com

הודעה משמחת
ב"ה, לכל המעוניין ניתן לתרום בעמדות "קהילות" וב"נדרים פלוס" הפרוסות בבתי כנסיות ברחבי הארץ והעולם ע"ש "עלוך אשרי האיש"
או במספר טלפון ("קהילות"):
8915 ו-7000-275-073, ולהקיש קוד 8915
אין יתן אכאם בפלגא, אלוטם אלו סינכס ורזים אגרום אגנפנס
שנא 1134

נודב לע"נ
הרב נפתלי הרץ בן הרב יוחנן דב הלוי ז"ל
נלב"ע י"ב חשוון
ולע"נ האשה החשובה מרת רבקה בת הרב משה חיים ע"ה
ת. נ. צ. ב. ה.

נודב לע"נ
הרב מרדכי מנחם מנדל בן הרב אהרן אריה ז"ל
נלב"ע ה' תמוז תשפ"א
ת. נ. צ. ב. ה.

נודב לע"נ
הרב מרדכי מנחם מנדל בן הרב אהרן אריה ז"ל
נלב"ע ה' תמוז תשפ"א
ת. נ. צ. ב. ה.

המעוניין לתרום להוצאות העלוך להצלחה, ברכה או לע"נ יפנה לעורך הפה"ח ישראל פיגנבוים הי"ו, או להפקיד בבנק פועלים, סניף 533, מס' ח-ן - 540321-ע"ש ישראל בנימין פיגנבוים. ניתן לתרום מכספי מעשר.